

Praksisbeskrivelse

om

anerkendelse af ulykker

- skader sket 1. januar 2004 eller senere

Marts 2018

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Indhold

Indledning	2
Lovgrundlag	3
Betingelserne for at anerkende en ulykke	3
Ulykkesbegrebet – arbejdsskadesikringslovens § 6.....	3
Bevisvurdering.....	3
Årsagssammenhængen.....	4
Medicinsk årsagssammenhæng.....	5
Belastningsforholdene.....	6
Juridisk årsagssammenhæng.....	6
Personskade i lovens forstand.....	7
Personskader der umiddelbart kan vurderes	7
Bagatelskader	8
Skader der skal afdækkes nærmere.....	8
Betydningen af behandling	9
Delvise anerkendelser	10
Personskadebegrebet ved forudbestående.....	11
Skader uden kendt årsag	12
Diagnosen og skaden	12
Afgrænsning mellem ulykke og erhvervs sygdom	13

Indledning

Denne praksisbeskrivelse er skrevet for at beskrive praksis om anerkendelse af ulykker efter lov om arbejdsskadesikring. Praksisbeskrivelsen er først og fremmest skrevet til vores medarbejdere, men er også udformet så fagforeninger, forsikringsselskaber og andre kan anvende den.

Praksisbeskrivelsen skal være en hjælp til behandling af sagerne og skal give en forståelse af kravene til sammenhængen mellem en hændelse eller en påvirkning og en skade samt til kravene til, at en given skade er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Praksisbeskrivelsen er af generel karakter, hvilket betyder, at konkrete forhold i den enkelte sag kan føre til en anden afgørelse end et lignende eksempel, som er beskrevet i praksisbeskrivelsen.

Praksisbeskrivelsen suppleres af følgende selvstændige praksisbeskrivelser om de enkelte skadetyper:

- Praksisbeskrivelse om ryg- og nakkeskader
- Praksisbeskrivelse om skulderskader
- Praksisbeskrivelse om knæskader
- Praksisbeskrivelse om fodskader
- Praksisbeskrivelse om tandskader
- Praksisbeskrivelse om psykiske skader

Arbejdsmarkedets Erhvervsikring, marts 2018

Lovgrundlag

Reglerne for anerkendelse af ulykker sket 1. januar 2004 eller senere fremgår af lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013 om arbejdsskadesikring, § 5 og § 6. Loven er trådt i kraft den 1. januar 2004. Ved arbejdsskade i denne lov forstås ulykke, jf. § 6, og erhvervs sygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under. § 6, stk. 1. Ved en ulykke forstås efter denne lov en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Betingelserne for at anerkende en ulykke

Efter loven kan en arbejdsskade anerkendes som en ulykke, hvis en personskade er forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage og er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Det betyder, at der skal være tale om

- en personskade, altså en fysisk eller psykisk skade
- at en hændelse eller påvirkning på arbejdet er årsag til skaden (årsagssammenhæng)
- at hændelsen eller påvirkningen sker pludseligt eller inden for 5 dage

Ulykkesbegrebet – arbejdsskadesikringslovens § 6

Ifølge arbejdsskadesikringslovens § 6 forstås ved en ulykke en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Heri ligger et krav om, at der skal være sket en personskade af fysisk eller psykisk karakter, og der skal være årsagssammenhæng mellem hændelsen/påvirkningen og skaden.

Bevisvurdering

Efter almindelige erstatnings- og forsikringsretlige principper er det den, der rejser et erstatningskrav, som skal bevise eller sandsynliggøre, at vedkommende er erstatningsberettiget. Det vil sige, at det er den tilskadekomne, der har bevisbyrden.

Arbejdsmarkedets Erhvervsikring har pligt til at indhente nødvendige oplysninger for at sikre, at afgørelserne træffes på et tilstrækkeligt grundlag. Herunder skal man undersøge faktum i den konkrete sag. Tilskadekomne medvirker ved sagens oplysning, eksempelvis ved at svare på spørgsmål eller ved at lade sig undersøge af en læge. Hvis der er tvivl om hændelsen eller påvirkningen, forløbet eller sammenhængen med skaden, vil man undersøge sagen nærmere. Arbejdsmarkedets Erhvervsikring kan eksempelvis bede tilskadekomne om at uddybe beskrivelsen af hændelsen eller påvirkningen.

Man kan også bede om navne på eventuelle vidner, supplerende lægelige oplysninger eller andet. Hvis der efter vores undersøgelse er tvivl, om der er sket en skade, eller om der er årsagsforbindelse mellem en hændelse eller påvirkning og skaden, må man afvise at anerkende, at der er sket en arbejdsskade i lovens forstand. Afgørelsen afhænger dog af en konkret bevisbedømmelse, hvor der sker en afvejning af de relevante beviser i sagen.

I forlængelse af to domme afsagt ved Højesteret den 9. november 2016 (UfR.2017.516.H og UfR.2017531H) omkring personskadebegrebet ved arbejdsskader, har Ankestyrelsen udsendt principafgørelse 33-17. Det følger heraf at der skal foretages en konkret bevisbedømmelse hvor en række elementer indgår. Bevisbedømmelsen er en afvejning af, hvilke beviser, der taler henholdsvis for og imod en årsagssammenhæng mellem hændelsen og en personskade.

Det elementer, der indgår i bevisbedømmelsen kan være:

- tidsmæssig sammenhæng
- kontakt til læge/anden behandler – og hvornår
- længerevarende gener, eller gener, der er svundet efter relevant behandling
- relevante behandlinger
- forudbestående sygdom, som gav symptomer før hændelsen/påvirkningen
- forudbestående sygdom, der er konstateret efter hændelsen, og som ikke gav symptomer før
- symptomernes udvikling efter hændelsen/påvirkningen
- en relevant belastning i forhold til den beskadigede legemsdel (egnethed)

Årsagssammenhængen

I forbindelse med Højesteretsdommen af 8. november 2013 udsendte Ankestyrelsen en række principafgørelser (se nærmere under afsnittet om personskade i lovens forstand). I den forbindelse benyttede Ankestyrelsen lejligheden til at præcisere, at det er tilskadekomne, der har bevisbyrden for dels, at der har været en given skade (hændelse) på arbejdet, og dels at hændelsen har medført gener. Dette kaldes ”ligefrem bevisbyrde” og betyder, at det er tilskadekomne, der med overvejende sandsynlighed skal godtgøre, at der har været en hændelse, som har medført gener.

Der er ikke et krav om dokumentation, men om overvejende sandsynlighed, hvilket er mere end 50 procent. At noget er ”mindre sandsynligt” eller ”sandsynligt” er ikke nok til at løfte bevisbyrden. Dokumentation er godt, men det er ikke altid muligt at dokumentere en hændelse eller, at der med det samme var gener.

Hvis en hændelse ikke er dokumenteret, må der tages stilling til, om hændelsen er sandsynliggjort. I forhold til hændelsen er det derfor vigtigt at undersøge, om arbejdsgiver kendte til hændelsen eller om der var vidner.

Der er dog også andre forhold, der kan løfte bevisbyrden. Hvis for eksempel en stilladsarbejder bliver fundet på jorden med en hovedskade efter kollegernes frokost, og de ved, at han blev

tilbage for at færdiggøre noget, så sandsynliggør det samlede hændelsesforløb, at han er faldet ned fra stilladset under sit arbejde.

Når tilskadekomne har dokumenteret eller sandsynliggjort hændelsen skal pågældende også løfte bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng mellem hændelsen og tilskadekomnes gener.

Årsagssammenhæng dækker over to forhold, der skal være opfyldt: Der skal være både medicinsk og juridisk årsagssammenhæng, herunder tidsmæssig sammenhæng mellem hændelsen og skaden.

Juridisk årsagssammenhæng er en vurdering af om lovens krav til bevisbyrden er løftet og hvornår noget er ”overvejende sandsynligt”.

Medicinsk årsagssammenhæng er den lægefaglige vurdering af, om en given hændelse/ påvirkning kan medføre de gener, som tilskadekomne har.

Medicinsk årsagssammenhæng

Til brug for vurderingen af lægefaglig årsagssammenhæng anvender vi følgende hjælpekriterier:

- Biologisk naturlig og logisk forklaring på, at skaden er opstået som følge af hændelsen eller påvirkningen (påvirkningen er relevant i forhold til at forårsage den anmeldte skade)
- Belastningsforholdene

I en biologisk naturlig og logisk forklaring indgår, at hændelsen eller påvirkningen har en sådan karakter og et omfang, at det er sandsynligt, at skaden er opstået som følge af denne.

I den konkrete sag kan der indgå en vurdering af, om hændelsen eller påvirkningen er en relevant belastning i forhold til den anmeldte skade, og dermed om den er årsag til den anmeldte skade. Det er ikke altid klart, om en bestemt hændelse eller påvirkning er relevant i forhold til at medføre den anmeldte skade. Vi vil derfor i tvivlstilfælde anvende lægelig sagkundskab, da det lægelige element indgår i den konkrete bevisbedømmelse..

EKSEMPEL 1

Biologisk og logisk forklaring

Der er en biologisk naturlig og logisk forklaring på, at et fald fra 5 meters højde medfører et benbrud. Bruddet vil derfor blive **anerkendt** som en ulykke.

EKSEMPEL 2

Ikke biologisk og naturlig forklaring

Da en kontorassistent rejser sig fra en stol, får hun pludselig et smæld i ryggen. Der påvises efterfølgende en diskusprolaps i lænden. Det at rejse sig fra en stol er ikke en påvirkning, der i

sig selv kan forårsage en diskusprolaps, da der er tale om en egen bevægelse. Der er derfor ikke tale om en ulykke, og sagen **afvises**.

Belastningsforholdene

I denne vurdering indgår, om der er andre konkrete forhold, som kan medvirke til at gøre hændelsen eller påvirkningen er relevant i forhold til at forårsage en skade.

Det kan eksempelvis være, hvis

- arbejdsforholdene er akavede
- hændelsen foregår hurtigt og forberedelse er derfor sværere
- der er forhold som komplicerer forløbet

Juridisk årsagssammenhæng

Når årsagssammenhængen mellem en hændelse/påvirkning og tilskadekomnes gener skal vurderes, stilles der krav om tidsmæssig sammenhæng, og der skal være debut af symptomer i tæt tilknytning til skaden.

Retslægerådet har udtalt, at hvis der lægefagligt set er årsagssammenhæng mellem en hændelse/påvirkning og tilskadekomnes gener, så vil tilskadekomne have debut (begyndende) symptomer indenfor 72 timer (3 døgn). Dette gælder ikke psykiske skader (se praksisbeskrivelse om psykiske skader).

Derfor er det tilskadekomne, der skal sandsynliggøre/dokumentere, at der har været gener samtidig med eller kort tid efter skaden. Det kaldes, at der har været strakssymptomer.

Sommetider er den tidsmæssige sammenhæng mellem hændelsen/påvirkningen og skaden/generne klart dokumenteret ved, at tilskadekomne i nær tilknytning til hændelsen/ påvirkningen har været hos sin praktiserende læge eller på skadestuen. Imidlertid er der mange, som enten ikke kan få en hurtig tid hos lægen eller som lige ser tiden lidt an. I nogle tilfælde kan tilskadekomne sandsynliggøre gener, hvis for eksempel pågældende var sygemeldt lige efter skaden, måtte fritages for bestemte arbejdsopgaver, beskriver ulykken ved første lægebesøg eller har fået behandling. Det er en konkret vurdering, hvor meget der skal til, men man skal huske, at det skal være overvejende sandsynligt.

Når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring tager stilling til anerkendelse, vil det indgå i vurderingen om der er årsagssammenhæng mellem de gener der opstod ved arbejdsulykken og de gener der er på afgørelsestidspunktet. Det betyder, at det indgår i vurderingen, om man har været rask og generne har været forsvundet helt, eller der blot har været variation i intensitet af generne. Det vil også indgå i vurderingen, om der har været en konkurrerende skade, som har indflydelse på sygdomsbilledet.

Personskade i lovens forstand

Højesteret afsagde den 8. november 2013 en dom vedrørende den nedre grænse for, hvornår der er tale om en personskade og dermed en ulykke i arbejdsskadesikringslovens forstand. Højesteret udtalte generelt, at personskadebegrebet må fastlægges i lyset af de ydelser, der kan gives efter arbejdsskadesikringsloven.

Forbigående smerter, der ikke kræver behandling, men går over af sig selv, vil derfor normalt ikke være en personskade i arbejdsskadesikringslovens forstand. Det er ikke en betingelse, at skaden berettiger til ydelser efter loven for at skaden kan anerkendes.

Dommen betyder således, at der godt kan være tale om en skade efter en hændelse/påvirkning i form af smerter, der går over af sig selv, som vil kunne medføre godtgørelse for svie og smerte efter almindelige erstatningsretlige regler, men som ikke vil føre til, at skaden også kan anerkendes som en ulykke efter arbejdsskadesikringslovens regler. Ankestyrelsen har i seks principafgørelser (PA) præciseret Højesteretsdommens krav til, at en hændelse opfylder lovens personskadebegreb. Det drejer sig om PA 36-14, PA 49-15 og PA 32-17 for så vidt angår fysiske skader og PA 24-15, PA 25-15 og PA 26-15 for så vidt angår psykiske skader.

Principafgørelserne omhandler kravene til, hvornår en personskade efter en hændelse/påvirkning er en arbejdsskade i lovens forstand. De fastslår, at skaden skal have et vist omfang, før der kan ske anerkendelse, selv hvis der er en klar årsagssammenhæng. Endvidere skal der være tale om en skade, som ikke er forbigående, det vil sige skader, som ikke går over indenfor en kortere tidsperiode. Det centrale er, om skaden, uanset om der er tale om større eller mindre gener/smerter, går i sig selv igen spontant indenfor den normale tidshorisont for den type skader.

Personskader der umiddelbart kan vurderes

Der er en række skadestyper som på grund af skadens art må anses for personskader i lovens forstand, herunder skader på det hårde væv. Det er skader hvor hændelsen/påvirkningen typisk har medført en umiddelbar strukturel skade/forandring i kroppen. De typer af skader indebærer oftest en form for behandling og udgør desuden en række risici for komplikationer og udvikling af forskellige følger på sigt.

Disse skadestyper kan anerkendes som en arbejdsskade i lovens forstand. Det er ikke nødvendigt at afvente det tidspunkt, hvor skaden ikke længere bedres eller at undersøge nærmere, om der er vedvarende følger eller om der har været givet relevant behandling af skaden. Det drejer sig for eksempel om påviste

- Brud
- Prolapser
- Amputationer
- Overrivninger/overskæring af sener og muskler
- Ledskred
- Meniskskader

- Korsbåndsskader
- Bruskskader
- Nervelesioner
- Hjernerystelse
- PTSD

Såfremt der ud fra en generel egnethedsbetragtning er årsagssammenhæng mellem en hændelse/påvirkning og en skade af denne type, vil der umiddelbart kunne træffes afgørelse om anerkendelse – uanset, om skaden ifølge de lægelige oplysninger må antages at gå over, eller det ender med, at der ikke er gener efter skaden.

Bagatelskader

Ved bagatelskader – som for eksempel et blå mærke eller en hævelse – vil der ikke være tale om en personskade i lovens forstand. Dette følger af principafgørelser 49-15 og 32-17.

EKSEMPEL 3

Bagatelskade

En kok flyttede et skærebræt på 2 kilo og tabte brættet, der faldt ned og ramte hendes højre ankel. Ifølge lægeerklæring I havde hun fået stillet diagnosen hævelse og blå mærke på højre ankel.

Sagen **afvises**, da der var tale om mindre skader, som ville gå over af sig selv uden behandling inden for en kortere tidshorizont. I denne vurdering indgår også, at hændelsen alene var relevant i forhold til at medføre forbigående gener i anklen, der ikke krævede behandling. Der var således ikke sket en personskade i arbejdsskadesikringslovens forstand.

Skader der skal afdækkes nærmere

Der er en lang række skadestyper, der som udgangspunkt ikke med sikkerhed kan kategoriseres som hverken bagatelskader eller personskader der umiddelbart kan vurderes.

Det kan for eksempel være forvridning, forstuvning, læsion, kvæstelse, fibersprængning, hovedskader uden hjernerystelse, sår eller psykiske gener og hvor hændelsen/påvirkningen er relevant i forhold til at medføre skaden, men der er mulighed for, at skaden vil bedres spontant uden behandling. Det afgørende er, uanset om der er tale om større eller mindre gener/smerter, om disse går i sig selv igen spontant indenfor den normale tidshorizont for den type skader.

EKSEMPEL 4

Udsættelse af sagen

En elektriker var i færd med at montere en stikdåse, mens han stod på en stige. Da han trykkede med boremaskinen, røg stigen væk under ham, og han faldt ned og landede på højre hånd. Der var i lægeerklæring I (udarbejdet 1 måned efter hændelsen) stillet diagnosen forstuvet højre hånd, og egen læge mente ikke, at der ville være varige følger, ligesom tilskadekomne ikke var blevet behandlet. Imidlertid fremgik det også, at tilskadekomne fortsat havde smerter og let nedsat bevægelighed i håndleddet.

Sagen blev **udsat**.

Betydningen af behandling

Principafgørelse 32-17 og 49-15 slår fast, at forbigående smerter, der ikke kræver behandling, men går over af sig selv, normalt ikke vil være en personskade i lovens forstand.

Hvis generne derimod er gået over, men der har været relevant behandling, har skaden et omfang, der gør, at kravene til lovens personskadebegreb er opfyldt, og skaden/generne kan anerkendes som en arbejdsskade i lovens forstand. Det er med andre ord ikke enhver behandling men kun relevant behandling, der fører til, at sagen kan anerkendes, selvom der ikke er vedvarende gener.

Spørgsmålet om ”relevant behandling” er først og fremmest et lægefagligt spørgsmål, der går på, om skaden bedres på grund af behandling eller behandlingen afhjælper betydelige risici for en vedvarende skade. I det omfang der er tale om lægeordineret behandling er udgangspunktet, at denne betragtes som relevant. Udgangspunktet kan dog fraviges, hvis behandlingen vurderes at stå i åbenbart misforhold til skaden, for eksempel fysioterapi for en mindre forvridning af en finger.

I sager hvor behandlingen ikke er lægeordineret, vil lægekonsulenten kunne inddrages i vurderingen og udtale sig om, hvilken skade, der vurderes at være tale om, og om typen af skade vil gå i sig selv uanset behandling, inden for en kortere tidshorisont.

Hvis der ydes behandling for skader, hvor behandlingen ikke har nogen relevant effekt, vil der ikke være tale om en personskade i lovens forstand, uanset at skaden vil bedres (hurtigere) af for eksempel fysioterapi.

Det er ikke altid relevant at have oplysninger om behandlingerne, idet skadens karakter kan have et sådant beskedent omfang, at behandlingerne ikke er afgørende for helbredelse.

EKSEMPEL 5

Ikke nødvendig behandling

En smed klemte sin højre pegefinger i en maskine. Ifølge lægeerklæring I (udfærdiget en uge efter hændelsen) var diagnosen klemskade af højre pegefinger, og tilskadekomne klagede over let ømhed i fingeren, men der blev ikke fundet objektive forandringer efter hændelsen. Kort efter hændelsen fik tilskadekomne 2 fysioterapeutbehandlinger i fingeren.

Skaden i fingeren blev **afvist**, fordi vi vurderede, at behandlingen ikke var nødvendig. Generne ville efter vores opfattelse gå i sig selv uden behandling.

EKSEMPEL 6

Nødvendig behandling

En plejearbejder skulle løfte en person fra en seng over i en kørestol. Borgeren vejede cirka 95 kilogram, og kunne ikke hjælpe til. Da plejearbejderen løftede og samtidigt vendte borgeren, mærkede hun et smæld i sin venstre skulder med efterfølgende smerter. Der var ikke ved de lægelige undersøgelser i form af både røntgen og ultralyd påvist nogen skader i skulderen. Tilskadekomne havde modtaget både fysioterapi- og kiropraktorbehandlinger efter hændelsen, og smerterne var forsvundet inden vores afgørelse.

Skuldresmerterne blev **anerkendt**, idet fysioterapi- og kiropraktorbehandlinger havde været relevante for, at generne var forsvundet.

EKSEMPEL 7

Relevant behandling (fra principafgørelse 32-17)

Tilskadekomne gik baglæns og trådte ned i en kloak. Pågældende fik som følge heraf en blodansamling. Han var ved læge dagen efter hændelsen og igen den 22. oktober 2010, hvor han fik udtømt 40 ml af blodansamlingen. Ankestyrelsen fandt det godtgjort, at tilskadekomne havde pådraget sig en arbejdsskade i form af en blodansamling i venstre knæ, som blev **anerkendt** som en arbejdsskade. Ankestyrelsen lagde vægt på, at behandlingen den 22. oktober 2010 hvor tilskadekomne var hos lægen, og fik udtømt 40 ml fra blodansamlingen, hvilket udgjorde en relevant og helbredende behandling.

Delvise anerkendelser

Vi kan træffe afgørelse om en delvis anerkendelse. I disse tilfælde vil vi afgrænse skaden og afvise eventuelle andre diagnoser/gener, der ikke kan tilskrives hændelsen – for eksempel på grund af manglende relevant belastning eller manglende tidsmæssig sammenhæng eller fordi, der ikke er tale om en personskade i lovens forstand.

EKSEMPEL 8

Delvis anerkendelse (fra principafgørelse 32-17)

I samme sag som ovenfor, hvor tilskadekomne gik baglæns og trådte ned i en kloak, og hvor blodansamlingen blev anerkendt som en arbejdsskade, fandt Ankestyrelsen for så vidt angår tilskadekomnes meniskskade, at denne ikke kunne anerkendes. Ankestyrelsen lagde vægt på, at tilskadekomne var til læge den 29. november 2010, hvor hævelsen var aftagende, og at tilskadekomne herefter ikke var i lægekontakt igen før den 5. december 2011, hvor han oplyste, at han akut havde fået smerter i knæet.

Ankestyrelsen fandt det ikke godtgjort, at menisklæsionen var en arbejdsskade, da den blev konstateret mere end et år efter hændelsen, og der dermed ikke var tidsmæssig sammenhæng.

EKSEMPEL 9

Delvis anerkendelse (Højesteretsdom af 9. november 2016)

Tilskadekomne var under udførelse af sit arbejde faldet forover og hans ene ben skred ud til siden i forbindelse med, at han sad på hug og skulle lægge et affaldsnet sammen. Han fik herved et stød i ryggen med smerter til følge. En efterfølgende scanning viste, at han havde degenerativ ryglidelse, som havde været til stede forud for hændelsen samt en diskusprolaps. Tilskadekomne havde ikke haft symptomer fra ryggen forud for hændelsen. Højesteret vurderede, at det ikke var godtgjort, at diskusprolapsen var forårsaget af hændelsen, men prolapsen var blevet symptomgivende ved hændelsen. Diskusprolapsen i lænderyggen blev dermed afvist, mens lændesmerter blev anerkendt som en arbejdsskade.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan kun anerkende ”det mindre i det mere”, hvis de gener vi finder årsagssammenhæng til opfylder personskadebegrebet og således ikke går over af sig selv uden behandling.

Personskadebegrebet ved forudbestående

I principafgørelse 36-14 fastslår Ankestyrelsen, at forudbestående sygdomme ikke har betydning for spørgsmålet om anerkendelse af en ulykke. Det forhold at der er forudbestående sygdom i samme legemsdel betyder ikke, at der ikke kan ske anerkendelse af en arbejdsskade. Det er dog et krav, at hændelsen/påvirkningen har medført en personskade i lovens forstand

Hændelsen/ påvirkningen skal være relevant i forhold til den indtrådte forværring og hændelsen/påvirkningen skal have medført en vedvarende forværring af de forudbestående gener eller have medført behov for behandling.

Det er ikke et krav, at den nye hændelse medfører ret til for eksempel yderligere 5 procent i mén efter den nye skade. Ved vurderingen indgår i stedet en betragtning om, hvorvidt der er forskel på generne før hændelsen/ påvirkningen og generne efter skaden på det tidspunkt, hvor der ikke er bedringsmulighed for generne.

Såfremt hændelsen/påvirkningen alene har været udløsende i forhold til en forbigående forværring i en allerede svækket legemsdel, fordi der var en forudbestående sygdom, er der ikke en personskade, der kan anerkendes efter loven. Det svarer til situationen i Højesterets dom af 8. november 2013. Der skal sandsynliggøres en forværring af de forudbestående gener og være tale om en vedvarende forværring.

Hvis der ikke er en vedvarende forværring, eller der ikke har været relevant behandling, foreligger der ikke en personskade i lovens forstand.

EKSEMPEL 10

Forudbestående (fra principafgørelse 36-14)

I principafgørelse 36-14 skubbede tilskadekomne en pumpe og fik rygsmerter. Pågældende havde forudbestående kronisk dårlig ryg. Ankestyrelsen lagde vægt på, at skubbet af en tung pumpe på hjul havde medført en beskeden belastning af tilskadekomnes ryg, og at der ikke var sket en klinisk forværring af tilstanden i ryggen. Ankestyrelsen vurderede, at der på grund af tilskadekomnes forudbestående dårlige ryg kunne opstå akutte forværringer selv ved mindre belastninger. Hændelsen blev **afvist**.

Skader uden kendt årsag

Nogle skader opstår spontant uden nogen kendt årsag, altså uden at kroppen er udsat for en belastning, der kan forklare skaden. Det gælder for eksempel ved påvirkninger, hvor belastningen ikke er egnet til at overstige kroppens egen styrke. Opstår skaden ved en egen bevægelse, vil der ikke være tale om en relevant belastning, f.eks. principafgørelse U-05-05 og skaden vil blive afvist som en arbejdsskade.

Man skal dog være opmærksom på grænsetilfældene, hvor der er en beskeden belastning af den beskadigede legemsdel, men hvor der ikke er tale om ren egen bevægelse. I disse tilfælde fastslås det i 33-17, at vi skal foretage en konkret bevisbedømmelse, hvor vi forholder os til, hvad der er den udløsende årsag til skadens opståen. Vi kan i sådanne tilfælde ikke afvise sagen alene på, at der er tale om en beskeden belastning, som ikke er egnet til at medføre den pågældende skade.

Er situationen derimod den, at man anmelder en diskusprolaps i nakken, fordi man har fået et vrid i knæet, vil sagen kunne afvises, da der ikke er en relevant belastning af den nakken under hændelsen, hvor alene knæet belastes.

Diagnosen og skaden

Ved vurderingen af om der er årsagssammenhæng vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring undersøge hvilken diagnose, der er tale om. Hvis der er flere diagnoser, anvender man den eller de diagnoser, som er mest rigtige efter en lægefaglig vurdering.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan anerkende for eksempel diagnosen ”smerter”, hvis der lægefagligt set er en sammenhæng, selvom vi afviser en diagnose – for eksempel prolaps.

Medicinsk set stilles en diagnose ud fra en læges vurdering af:

- 1) tilskadekomnes subjektive klager og symptomer og
- 2) en klinisk objektiv undersøgelse.

Den kliniske undersøgelse afhænger af skaden, og kan gå på ømhed i bestemte muskler eller sener, bevægeindskrænkning, udstråling i bestemte nerver med videre. Nogle diagnoser kan bestyrkes ved undersøgelser i form af ultralyd, røntgen, MR-skanning eller andet, som typisk udføres af speciallæger eller på hospitaler.

I den konkrete sag kan følgende således være gavnligt for en vurdering af, hvilken diagnose der kan stilles:

- Operationsbeskrivelser, herunder artroskopi (kikkertundersøgelse)
- Ultralydsundersøgelser
- MR-skanninger
- CT-skanninger
- Røntgenundersøgelser
- Undersøgelser hos speciallæge
- Journal fra egen læge eller hospital

Hvis eksempelvis tilskadekomne har fået en diskusprolaps i nakken, og pågældende har været til skanning af nakken eller er blevet opereret i nakken efter skaden, så kan vi formentlig få verificeret diagnosen ved at indhente resultatet af disse.

Det bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke selv sender tilskadekomne til ovennævnte undersøgelser bortset fra speciallægeundersøgelser.

Afgrænsning mellem ulykke og erhvervssygdom

Skader, der opstår som følge af påvirkninger af op til 5 dage, kan anerkendes som ulykker. For ulykker er der i loven fastsat en øvre grænse for påvirkningens varighed på 5 dage. Den kan ikke fraviges. Omvendt er der ikke en nedre grænse for den tidsmæssige udstrækning af en erhvervssygdom.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vil som udgangspunkt behandle en arbejdsskade som en ulykke, hvis påvirkningen er op til 5 dage, Er påvirkningen længere tid end 5 dage, skal vi behandle arbejdsskaden som en erhvervssygdom.

For at kunne anerkende påvirkningen som en ulykke, skal der være tale om en påvirkning som adskiller sig fra det sædvanlige arbejde, og som varer op til 5 dage. Der skal eksempelvis være løftet tungere eller mere end der plejer, eller pågældende skal have løst helt andre opgaver end det sædvanlige arbejde består af. En flyttemand, som dagligt udfører tungt flyttearbejde, kan

derfor godt få anerkendt en rygskade, hvis han har f.eks. i fire dag har ekstraordinært tungt flyttemarbejde, som medfører en rygskade – også selv om der ikke kan peges på et konkret løft.

Hvis flyttemanden under en flytning bærer en tung genstand på vej op ad en trappe, mister balancen og får et vrid i ryggen, kan skaden anerkendes som en ulykke, selvom han er vant til at flytte tunge genstande. Skaden er opstået som følge af en bestemt hændelse.

Hvis arbejdet derimod er sædvanligt tungt, og der ikke er oplysninger om særligt tunge løft, vrid eller andre påvirkninger, der kan være årsag til en skade (ulykke), kan vi i stedet vælge at oprette en erhvervs sygdomssag og dér tage stilling til om rygskaden er forårsaget af hans arbejde som flyttemand i 15 år.

I sager med påvirkninger op til 5 dage skal man være opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor der går nogen tid fra påvirkningens ophør, og til symptomerne på en skade opstår. Hvis påvirkningen har varet i op til 5 dage og symptomerne først opstår på 6. dagen, skal sagen behandles som en ulykke. Det afgørende for at behandle sagen som en ulykke er, at påvirkningen som har udløst skaden ikke har haft en varighed udover 5 dage.